

Szlavón földön, Szentlászlóban mi történt

Részlet a szerző *Kígyóbőrnyakék* című regényéből

Fagyba dermedt, hideg, derült éjszaka. A magasan járó hold, áttetszően ezüstös fényt árasztva, hallgatagon virrasztott a Falu romjai fölött. Kifagyott, megtépázott facsonkok meredeztek az égnek. A község egy-egy pontját tartó védősereg, már amennyi megmaradt belőle, álom és ébrenlét határán rostokolt, keveset beszélt, órségen állva vagy a falromoknak támasztva hátát ültében aludt, és várt.

László László (ez volt a becsületes neve) kióvakodott a félig romba dőlt házból, s az eresz alatt, a tornácon, megszokott helyére ült. Apja elnyűtt, megfakult tokba zárt hegedűjét a keze ügyébe tette. Tiszta, hímzett szalvétát terített a kitéglázott padlóra, egy pár karéjjal leszelt a házi kenyérből, az is fogytán volt már, s egy fej vöröshagymát meg egy darab szalonnát tett hozzá, annak is a pilléjét. Mójával, vékonyan szeletelt belőle, majd amikor megjelent Marko, fölnevezett, egy mozdulattal megkínálta. Amaz biccentett, szótlanul leült melléje, majd gyanakodva körülfürkészt a romokon. Nem a csend töltötte ki mindennapjaikat, és ő nem szerette, ha csend volt.

Előbb óvatosan körülnézve kijött Eszti néni, két szelet pirítós kenyeret meg néhány gerezd fokhagymát hozott nekik egy tányéron. Szelíd mosollyal, angyali derűvel az arcán csak vállat vont, majd szokása szerint felsóhajtott:

– Ó, istenem, istenem!

Marko a kenyérszelet után nyúlt, még meleg volt, az egyik fele kormosra pirult. Fokhagymát dörzsölt rá, azután odanyújtotta Lászlónak:

– No, ilyet a Sheraton Szállóban ettem utoljára. Párizsban. Úri jó dolgomban. Ugyanezt. Csak a kenyérszeletek voltak kisebbek, meg hogy valami kimondhatatlan, előkelő néven szerepelt az étlapon! Máskülönben ugyanez, na! Fokhagymás pirított kenyér!

László figyelmesen hallgatta, majd egy pillanatra eltűnődve vette magá elé az odanyújtott kenyeret:

– Csakhogy ott, Párizsban, sokkal kisebb volt az ára, mint itt – mondta.

A két férfi feje felett egy '41-es Emlékérem függött a tornác falán. László bácsi a magyar partizánalakulat katonájaként harcolt négy esztendeig, leginkább a Vajdaságban. Századosi rangban szerelt le, hazajött a Faluba, a határban szerteszét néhány darab földcsekéje volt, visszatért hát az eke szarvához.

– Mért nem maradt a jugoszláv hadseregben? Úgy értem, a háború után – kérdezősködött Marko.

– Á, ahhoz énnekem nem volt meg az iskolám, meg nem is beszélek olyan jól horvátul. Vagy hát jugoszlávul, ahogy a seregben beszéltek.

– Iskolába járt volna, jól megtanulja a nyelvet, fölfelé haladt volna a ranglétrán.

Az apócsa magába mélyedt egy darabig, mintha neszt fülelne. Aztán lassúdan, a falatok között válogatva, felszúrta a legkisebb szalonnadarabot, minden oldaláról körülményesen megvizsgálta, majd gépiesen letette.

– Én parasztember vagyok. Nemigen konyítok az iskolához meg a könyvekhez. Egyszerű földműves vagyok. Amikor elmentem a háborúba, abba a másikba, negyvenegy őszén, az apám itt állt, ugyanebben a kapuban. Egy holdvilágos, nyárias este. A diófa alatt a házörzönk heverészett, s amikor megindultam a kertek iránt, apám odaszólított: – Ha nem találsz itt, amikor hazajössz, akkor... – és körbemutatott az udvaron, a kút mellett álló diófára meg a kuvaszra. Az ablakban virágozott, illatozott a muskátli. Azt mondják, a muskátlinak nincs illata, szerintem van. Én szeretem az illatát. S miközben azt a vajdasági földet tapostam, és a puskám célgömbjén át figyeltem, meg amikor a rétben éjszakáztunk s a csontunkat is átjárta a köd meg a zimankó, mindig arra gondoltam, haza, haza kell ténnem, hogy én is paraszt legyek. Paraszt, amilyen az apám volt. Azt az éjszakát, azt a muskátlit sose feledtem el. Most majd azt tartod rólam, Marko, hogy félrebeszélék, mert most másféle idők járnak, és meg is öregedtem, márpedig a vénembernek más az esze járása, és hetet-havat összehord. De nem! Én csakugyan úgy gondoltam, hogy vissza kell ténnem ide, ebbe a faluba, és hogy mindenkinek vissza kell mennie a falujába. Úgy bizony!

Egy eltévedt golyó csapódott be ferdén a tetőn, valószínűleg távcsöves puskából lőtték ki, majd értelmetlenül lepattogott a cserepeken. Marko odafordult, s a beavatottak meggyőződésével legyintett:

– Á, csak úgy vaktában lövöldöz valaki.

László ránézett:

– Nem úgy van az! Ők sohasem lövöldöznek vaktában. Azért lőnek, mert félnek. Mert ez nem az ő hazájuk. Ők az első, majd a második világháború után költöztek ide zeneszóval és fellobogózva, vagy pedig most jöttek fosztogatás céljából. De boldogtalanok, mert nem szeretik a földet. Ők nem szeretik ezt az országot.

Elővette a tokot, s figyelmesen kiemelte belőle a hegedűt. Végighúzta rajta a vonót, bizonytalan, fűlértő hangot adott, le is fogta mindjárt.

– El kell ásnom a hegedűt. – A vonóval a puszta ég felé bökött: – A madarak is elköltöztek – mondta.

– El. Ősz van.

– Nem a költöző madarak – hangolta fel figyelmes gonddal a hegedűt. – Nem a vándormadarakra gondolok. Ezek a mi falusi madaraink mentek el. Elsőnek a pacsirták, tegnap óta pedig a baglyok is. Nincsenek többé. Még csak a varjak maradtak. Még egy darabig... – Láthatatlan könnyeket törölt le a keze fejével, újból elővette a vonót, s mélyből indítva rázendített. Eldurvult, rekedtes hangon énekelt, nem is énekelte, inkább csak mondta a szöveget: *Hogyha egyszer írsz majd, anyám, mindenkiről írnál akkor nekem...*, dörmögte előbb horvátul, azután pedig, amikor a föld mélyéből érkező hang összeolvadt a hegedű zengésével, magyarul folytatta.

Marko nem értette a szöveget, nem is figyelt oda. Napok óta érkeztek hírek Vukovár elestéről. Vukovár mégis tartotta magát. Ez a Falu is épp ilyen: második Vukovár. Egyazon sáros folyó partján, a világ végén. De mindez hiábavaló, döbönt rá most első ízben, s arra is, hogy mindannyiuk napjai meg vannak számlálva. Fájdalom, a tehetetlenség fájdalma szorult meg mellkasában.

Eljött az őrsegváltás ideje. Marko föl pattant, kezébe kapta gépkarabélyát. Állt egy ideig, azután a kihalt, rideg, könyörtelen éjszakai égboltra emelte tekintetét:

– Holnap is eláshatjuk a hegedűt. Ha akarja.

László bácsi nem válaszolt. A földből jövő hang valami hallgatónótát énekel, s Marko aggódó pillantást vetett az öregember könnyben úszó arcára.

*

Egy vastag, öreg akácfa tövében találtak alkalmas helyet, közvetlenül a kukoricagóré meg a pajta mögött. László gondosan viaszos vászonba bugyolálta a hegedűt, majd a batyuval az ölében az egyik fagyökérre telepedett hallgatagon. Az alkony még ritkásan ereszkedett, s ha nincs az a talaj menti ködfátyol, olybá tűnhetne, még messze az este. A góré, a pajta, a lakóház azonban lassacskán homályba burkolózott.

Eszti néni sebtében egy csomag fényképet dugott a hegedű mellé a batyuba, és szóltanul maga is megállt a fánál. Marko ismerte az egész történetet, mármint hogy valamikor régen, a háború után, ők ketten éppen ez alatt az akácfa alatt találkoztak, csakúgy, mint az öregapjuk meg az öreganyjuk. Eszter most anélkül, hogy a fához támaszkodott volna, görnyedten, megapadva, csak állt ott, mint vetési varjú a szélben, aztán a tenyerével hátrasi-

mítva ősz haját a kendő alatt és egyet húzva a fejkendő két csücskén, bocsánatkérő hangon megszólalt:

– Van, aki Zepter edényeket, vagy iratokat meg pénzt ázott el. Az én Lászlóm a hegedűjét menti. A hegedűt meg a fényképeket. Hát, talán így a legjobb.

Ott állt még egy darabig némán, s mivel a többiek is elszótlanodtak, befordult a kamrába, hogy egy kis hulladékot kaparjon össze a tüzelőfa utolsó maradványaiból. Enni kék valamit, egy kis meleget, kanalaszt, mert az éjszaka hűvös, a föld hideg, és mindenki elfáradt már. De hát rendes fa sincs többé, legalábbis nem lehet hozzájutni, zsörtölődött így egymagában, horvát–magyar keveréknyelven. Hamarosan eltűnt a pajta mélyén, ahonnan kisértetve egy pár bizonytalan fejszeccsapás, reccsenések és az ilyenkor megszokott más neszek hallatszottak.

Marko letette fegyverét a mezsgyére, s megragadta az irtókapát. Már napok óta reggeli fagyok jártak, a föld csontkeményre fagyott. Nappal felengetett valamelyest, estefelé azonban jeges kérget fogott újra. Az apócsának igaza volt: kapa, ásólapát nem, itt egyedül az irtókapa segít. A fagyos felszín alatt néhány centiméternyi puhább földréteg mutatkozott, az a réteg, amely napközben fölenged, éjszaka pedig megfagy. Egy arasznyival mélyebben aztán kemény, tömör, fekete hantba vágott újból a szerszám.

Ásás közben az irtókapa vastag gyökeret ért, széthasította, s az akácnak, a nedves földnek meg a rothadó avarnak ez az alig-alig érezhető, fanyarkás illatkeveréke gyermekkorára, Boszniára emlékeztette Markót. A Szávamelléken, Visoviban ilyen fekete a termőföld. A legnagyobb parcella végében pedig: forrás. S amikor tavasszal eljött a kukoricakapálás ideje, márpedig mindig kapált valaki, mert harmadában művelték a földet, napáldozatkor a kapáslányok a forrásnál mostak lábat nótaszóval. Igaza van László bácsinak, haza kell mennünk a falunkba. Mindenki menjen haza a falujába.

Miközben hol az irtókapát, hol meg az ásólapátot forgatva kitartóan dolgozott, a kamra felől már nem hallatszott hang. A talaj menti köd lassan megritkult, elfoszlott, a látóhatár alján pedig felkelt s mind magasabbra hágott a derült, éjszakai égbolton a fényes holdvilág.

Amikor egy szusszanásnyira felegyenesedett, Marko megpillantotta Eszti nénit, amint egy nyaláb fával ott áll a kamra előtt, s tétovázva forgolódik. Nézi, merre lépjen, nehogy besározza a cipőjét, ámbár pusztá megszokásból vigyázott, hiszen sár borított mindent, senki sem tudta többé, hol végződik az utca s hol kezdődik az óvóhely, és már réges-rég nem rúgták le a lábbelít a tornácon. Kétségeskedett mégis. Marko a munkája fölé hajolt, folytatta az árkolást.

Ezután váratlanul, szinte egyetlen szempillantás alatt játszódott le minden: Eszti anyó fojtottan felsikoltott, magyarul szólt, röviden, zaklatottan.

Marko mindössze két szót értett belőle, azt, hogy Lászlót hívta, meg a sokszor hallott *istenem, istenemet*, s akkor a nyaláb száraz fatörmelék zizegve szóródott szét a földön. Marko ösztönösen a fegyvere után vetette magát, közben László bácsit is magával rántotta. Alig hogy földet értek, lövés dördült. Egyetlenegy. Utána csend.

Marko fölemelte fejét a földhányásról. Eszti néni még a kamra félárnyékában állt, akkor lassan, tévetegeten mindkét kezét a mellkasához emelte, hirtelen előre görnyedt, úgy, mintha a faskamra falánál, annak árnyékában keresne menedéket, de megtántorodva a földre rogyott.

– *Istenem, istenem* – vélte hallani Marko, vagy amit hallott, halálhördülés volt? László bácsi feje a mellére bukott, arcát a frissen kiásott földbe fúrta.

A pajta homályából szakállas alak óvakodott elő. Fűrésző pillantásokat vetett a ház irányába, lábbal arrább hengerítette a halott öregasszonyt, lehajolt, majd sorra kikutatta a zsebeit. Mivel, kétségkívül, az ellenkező oldalról, a szomszédos udvar felől jött, és – feltehetően – a ledöntött kerítésen lépett át, Marko úgy következtetett, hogy a betolakodó nem vette észre őket. Körülnézett, megkísérelte elérni a gépkarabélyt. Kűszás közben László bácsi az ásólapát nyelével amúgy istenesen oldalba bökte, s egy mozdulattal a ház irányába mutatott.

A szénapajta széles bejáratában, az eresz vetette félárnyékban hirtelen fölegyenesedett, és szegény Eszti néni fölé magasodott a puskás ember sötét alakja. Állt egy darabig, tétovázott, körbefűrészelt, fülelt, aztán egy ugrással a pajta falához lapult. Ekképpen most már odalátszott a lakóház sarkig kitárt ajtaja. A küszöbön, a háta mögött levő lámpás fénykörében, Krsto állt. Kiszaladt a dörrenésre, úgy állt ott, hogy a szeme még nem szokott hozzá az esthomályhoz. Egyébként hajadonfővel volt, fekete haja borzasan meredezett, mint aki álmából pattant föl, igazában fegyvertelenül, mivel a puskát a jobb kezében tartotta ugyan, de a közepe táján, tehát nem tudta volna használni, a baljával meg a szemét árnyékolta be, úgy hunyorgott bele a sötétbe.

A szakállas ekkor már észrevette őt. Most behúzódt az árnyékba, ott csendben meglapult, várta, ugyan megjelenik-e még valaki. Egy örökkévalóságnak tűnt az egész. Sehol senki, sebezhetően és tehetetlenül csupán Krsto állt ott az ajtónyílásban.

A támadó vérszemet kapott, s fegyverrel a kézben megindult Krsto felé. Tárt karokkal, mint a jó házigazda, amikor ajtót nyit a kedves vendégnek.

Hatalmas, bikaerős ember volt, olyan könnyedén fogta a fegyvert, mint egy játékszert. Amikor kilépett a félhomályból, a gyér holdfényben megcsillant a vágott csövű puska. A szörmók, akár egy rossz vadnyugati filmben, szétvetett lábbal kacázott, s diadalmas, gúnyos hahotában tört ki. Amikor olyan tíz méterre megközelítette Krstót, elégedetten még egyszer körbepillantott, majd tele szájjal harsogta:

– Na, mi az, te usztasa?! Te álkaton! Horvátország kéne, ugye?! – Gyakorlott mozdulattal a tarkójára billentette a prémkucsmát, picit megemeltette a puskacsövet, azután nyájaskodó hangon így folytatta:

– No, és mondd csak, kisöcsém, hogy képzeled azt a ti „szép hazátokat”? – Krárogott egyet, s hegyesen kiköpött. Még egy kissé közelebb lépett, most megállt, egyik lábával kilépve és a másikra nehezdedve lecövekelt, kéjes örömmel lóállásba helyezkedett. Várt egy kicsit, élvezte a pillanatot. Hanyag nyugalommal kigombolta a vastag katonaköpenyt, majd alig észrevehetően feljebb emelve a fegyvert, lassan megindult Krsto felé. Miközben féloldalasan közelített, a köpeny elnyílt, s a sorozat abban a szempillantásban steppelte végig testét a kabát széle mentén, a nyakától az alhas tájékáig. Meglepetten hőkölt vissza, megtántorodott, tátogott, mint a szárazra vetett hal, majd amikor a száján kibuggyant a vér, kétrét görnyedt, és ferdén Krsto lábához zuhant. A fagyos földre vér freccsent, a szaga láthatatlan páráként terjengett a levegőben. Krsto elejtette a fegyvert, és az ajtófélfá mellett görnyedezve öklendezett.

Marko közelített be a leeresztett gépkarabéllyal:

– Már itt vannak a házunk küszöbén. Csakhogy be nem léptek.

*

Marko fegyverével meg a magáéval a kezében Krsto belökte vállával a leszakadt templomajtót, és előreengedte Markót, aki a karján hozta be a halott Esztert. László bácsi szorosán mellette haladt, ő fogta, igazgatta a szemfedőül használt takarót. Figyelmesen lépegettek át a beomlott torony és tető romjain, az elroncsolódott padok között, a cseréptörmeléken, s tartottak az úrasztala felé, már amennyi megmaradt belőle. A templomhajó magasából a csillagtalan, hideg, téli égbolt ásított fölöttük. Az egyetlen, részben épnek mondható fal mellett, a kőpadlón, jó néhány egyszerűbb koporsó sorakozott a kezdetlegesen, sebtében odapingált nevekkel, a két legutóbb behozott, csupán lepedővel letakart elhunytak pedig már csak a csupasz kövön jutott hely. A fejük fölött, közvetlenül a fal tövében, szélvédett helyen, gyertya pislákol.

Krsto körülnézett, de hiába, egyetlen szál deszka, lehasadt pad vagy falborítás, semmi sem akadt már, amit a csupasz, hideg kőlapokra tehetne, fogta hát a halott nénin levő gyapjútakarót, azt terítette le. Marko odahelyezte figyelmesen a megmerevedett kis testet, majd félrevonult.

Némán álltak így a szétlőtt templomban, a szabad ég alatt. A torony félig leomlott homlokzati fala magasodott fölélük, s időnként, amikor gránát repesztett a közelben, a falomon megzörrentek a léczsalus ablakszárnyak.

Apócsa lehajolt, szótlánul a kiterített Eszter mellé térdelt. Gyengéden elrendezte a haját, megigazította fejkendőjét, aztán a tenyerével, úgy, mintha a szemét akarná lecsukni, többször végigsimított a szeme tájékán. Hajlottan térdelt ott, a megtört ember ajka imát mormolt.

A fejük felett ekkor gránát süvített el – meglódult tőle a levegő s a megmaradt vakolat –, túlrepült rajtuk, majd becsapódott, nagyon közel, a romokba. Az ablakszárny többször a falhoz verődött, a romos toronyról por szállt fel, leesett egy pár vakolatdarab, a végén egy téglá is. László föl-nézett, odaintette Krstót. Nyugodt hangon, halkán szólt, inkább kézmozdulatokkal értette meg magát, mint szóval. Takaró kelletik, ott, a szószék romjai mögött, a sötétben, a ripityára tört szekrényben alighanem lesz még egy úrasztala-terítő.

A becsapódások, úgy tűnt, megsokasodtak. Bizonytalanul tapogatózva a sötétben Krsto mégis átvergődött valahogy a leomlott tetőgerendákon, a rengeteg téglán, vakolat- és cseréptörmeléken, keze rátalált a szekrény alsó fiókjára, kifeszítette, végül aztán kitapogatta s odahozta a terítőt. A bácsi két kézzel nyúlt érte, tempósan széthajtogatta, megfordult, s kirázta a port. Egy kicsiny, fekete könyvecske hullott ki belőle, olyan volt, mint egy zsebbe való Biblia. Krsto fűrgén lehajolt, felvette a földről.

Megvárták, amíg az öreg eligazítja Eszti nénin a terítőt, sokáig takar-gatta, figyelmesen, mintha attól tartana, nehogy fölébressze ányikát. Utána a rögtönzött ravatal mellett megállva, sebesen pergő ajakkal hosszan imád-kozott. A gyertya opálos, reszketeg fényében az arca zordnak látszott, olyan volt, mint a kő, eső verte, hó lepte, zivatar paskolta, nap perzselte, moz-dulatlan kő, mely elfelejtett beszélni, s most csak a szája mozog, de hiába, mert gondolatai messze a magasban járnak, őt meg közben felőrli, elemészi a fájdalom. Végezetül gyengéden Eszter arcára vont a szemfedőt, melléje állította a gyertyát, maga pedig leült a piszkos, poros, hideg templomköre. Hallgatagon elővette a fekete kötésű kis könyvecskét, kabátja ujjával letörölte a port, majd gépiesen belelapozott.

Krsto türelmetlenül megfordult:

– Megyünk?

Apócsa tagadóan rázta a fejét, helyet csinált, szó nélkül, egy mozdulattal magához intette társait, majd kezével odamutatott, hogy telepedjenek mel-léje, a padlóra. Amikor abban az omladozó falakkal körülbástyázott, üresen kongó templomtérben végre megszólalt, a hangja valahogy távolinak és va-lószerűtlennek tűnt:

– Ez református templom. Mi kálvinisták vagyunk – mondta. Lassan lapozott a könyvben, s amíg Marko meg Krsto azt hitte, hogy most az apos-tolok és próféták valamiféle bibliai kinyilatkoztatása következik, esetleg egy zsolnárt vagy egyszerű, hétköznapi imát hallanak, az őszbe csavarodott, ba-rázdált arcú próféta a könyvecskét ferdén a gyertyához emelte, fölébe hajolt, és beleolvasott:

– Na, itt a fiam. A Mihály fiam. Mihály fiam '56-ban született. Föld-hözragadt szegények voltunk. Akkor mindenki szegény volt. Az egyház, a református egyház, Svájból küldött csomagot az újszülött gyermekcséknek.

Lydia Scheuermann Hodak a szlavóniai magyar szóróványban, Laskón, Szentlászlón töltött gyerekkor után Eszéken él és dolgozik, középiskolai tanárként és német bírósági tolmácsként. Irodalmi munkásságát két regény és több színmű fémjelzi. Részletünk a Kígyóbőrnyakék (Zmija oko vrata) című regényéből való, amelynek két horvát és két német nyelvű kiadása van. Magyarul Eszéken a HunCro kiadónál jelent meg 2004-ben.

– Egy kissé eltolta magától a nyilvántartó könyvet, még alkalmasabban a fény felé fordította:

– No, a fiam... Született 1956. szeptember 5-én. Kapott három csomagot – betűzte ki.

Fülsiketítő robajjal többszöves aknavetőből kiöltt gránátsorozat csapódott be a közeli lelkészlakból maradt romhalmazba. A nyitott ablakszárny meg-meglódult. Krsto a templomajtó felé tekintgetve a fegyveréhez kapott, de Marko, megnyugtatólag, leintette.

László apócsa háborítatlan nyugalommal lapozta a könyvecskét, s akár egy türelmes tanító bácsi, mindannyiszor, amikor felolvasott egy nevet, magasba emelte s ujjával megkocogtatta a kis fekete könyv fedelét, miként ha mondaná:

– Ihol e', ide van írva! – Minek igazául még rá is bólintott, majd zavartalanul folytatta:

– Ezt én írtam a saját kezemmel. Merthogy presbiter volnék, presbitériumi tag. Nézzük akkor: Kelemen Sára, '56. október 10-én, három csomag; Milanović Milan, november 1-jén, három csomaggal; Subotić...

– De hisz ezek szerb nevek! – vágott szavába Marko meglepetten. – Ők is idevalósiak?

Apócsa megtorpant egy picinyég, tűnődve, tétovázva, majd szelíden így szólt:

– Nem. Ők nem idevalósiak. Nem laknak a Faluban. – Aztán a karját rendíthetetlen nyugalommal a feje fölé lendítve, körbekotort a képzelt látóhatár mentén: – Ők azok, akik bombáznak bennünket. – S mintha nem is lenne mit hozzátenni, mert mindenkinek tökéletesen világos minden, nyugodt hangon sorolta tovább:

– Subotić Đorđe..., Bece Etelka..., Kocsis Ladislav..., Milanović Ljubo... Krsto elveszítette türelmét:

– Akkor hát ezek is, ezek a... szerbek is kálvinisták?

László bácsi egy pillanatra megállt, szótlánul felvetette a fejét. Eltűnődött egy darabig, mint aki keresi a szót, aztán csak megszólalt:

– Nem. Ők nem kálvinisták. Ők pravoszlávok. De mi úgy írtuk be őket, mintha reformátusok volnának, hogy ők is kaphassanak csomagot, segílyt – szólt szelíden. – Hiszen éppoly szegények voltak, s hát füllentettünk egy kicsit... ugyan már, egy kis füllentés nem a világ..., hogy ők is egyháztagok. – Mintegy bocsánatkérően megvonta a vállát: – Azt mondtuk, ők is hívók... hogy csomagot kapjanak, megéljenek valahogy. S felnőjenek. Nahát ezért: ...Vojvodić Jovan, Stojsavljević Dušan...

